

Prioritet je očuvanje i nastavak ekonomske stabilnosti, a kako bi se iz rasta bruto društvenog proizvoda i naplate javnih prihoda, što više novca moglo usmjeriti stanovništvu, posebno socijalno najugroženijim kategorijama.

Mjere se odnose na jednokratne novčane podrške stanovništvu te putem subvencioniranja računa za električnu energiju, podjele paketa s osnovnim životnim namirnicama i higijenskim sredstvima. Programi Vlade FBiH obuhvataju ukupno oko milion osoba u Federaciji BiH.

Uredbom o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena, Vlada Federacije je prvo osigurala isplatu jednokratnih pomoći od 100 KM penzionerima, boračkim kategorijama i civilnim invalidima. To je ukupno više od 530.000 stanovnika koji su u augustu i septembru primili ovu vrstu naknade na svoje transakcijske račune.

Radi dalje zaštite penzionera od inflatornih udara, Vladinom prošlomjesečnom odlukom određeno je i treće ovogodišnje povećanje za primaoce najnižih penzija. Nakon što su u aprilu i junu za ukupno 11 posto povećane sve penzije izuzev najviših, za populaciju koja prima minimalne slijedi još pet posto povećanja, počev od isplate novembarskih penzija.

Dopunom Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena, Vlada je za još 270.000 nezaposlenih osoba u Federaciji obezbijedila isplatu jednokratne naknade od po 100 KM iz federalnog budžeta. Za provedbu su zadužene kantonalne službe za zapošljavanje, a rok za završetak isplate je 20. decembar.

Federalna direkcija robnih rezervi s krajem septembra završila je prvi krug podjele paketa s osnovnim životnim namirnicama i higijenskim potrepštinama za 17.000 korisnika iz kategorije stanovnika u stanju socijalne potrebe. Isti korisnici će ove pakete pomoći dobiti i u drugom krugu podjele do kraja novembra.

Inače, postupajući po Vladinoj odluci iz marta ove godine, Federalna direkcija robnih rezervi podijelila je i 1,4 miliona litara plavog dizela, u okviru čega je svaki registrirani poljoprivredni proizvođač dobio 50 litara dizela po hektaru.

Dodatno, Vladinom uredbom je omogućeno poslodavcima da isplate jednokratnu pomoć u visini do 1.080 KM zaposlenima. Predviđeno je da se najkasnije do kraja ove godine na taj način pomogne radnicima, a poslodavci koji to učine, oslobođeni su plaćanja poreza i doprinosa na iznos isplaćene podrške.

U nemogućnosti da utječe na cijene plina i nafte, Vlada iz Budžeta FBiH u skladu sa svojom odlukom u petomjesečnom razdoblju subvencionira i račune za struju za oko 65.000 porodica u ukupnom iznosu od po 100 KM.

Od 12. novembra ove godine na snagu je stupila Odluka Vlade FBiH o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena određivanjem najvišeg nivoa cijene za pelet, koja je po toni u svim pakovanjima u maloprodaji ograničena na 480 KM, plus PDV (561,60 KM). Razlog za donošenje ove mjere je prevencija i suzbijanje nerealnog utvrđivanja cijena i eventualnog nepoštenog ponašanja pojedinih proizvođača i trgovaca peletom, zaštita ekonomskih interesa građana i omogućavanje uredne snabdjevenosti tržišta.

Kako bi spriječila moguće zloupotrebe trenutnog stanja radi ostvarivanja većih profita, Vlada je ostavila na snazi mjere o ograničavanju cijena, koje je donijela u vrijeme pandemije koronavirusa. Riječ je o odlukama o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za osnovne životne namirnice i druge proizvode te naftne derivate.

Ograničenje se odnosi na 17 vrsta prehrambenih proizvoda, što obuhvata oko 535 proizvoda, gdje marže u veleprodaji ne smiju prelaziti šest posto, a u maloprodaji maksimalnu visinu od osam posto na nabavnu cijenu na dan 31.12.2020. godine. Kad je riječ o gorivu, onima koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko naftnim prerađevinama propisana je maksimalna visina marže u iznosu od 0,06 KM po litri, a za trgovce na malo od 0,25 KM po litri.

Direktna izdvajanja budžetskih sredstava građanima

Ostajući privržena principu da višak javnih prihoda direktno usmjerava građanima kojima su oni najpotrebniji, Vlada je u 2022. godini povećala penzije i boračke naknade te značajno veća sredstva izdvojila za poljoprivredu i robne rezerve s ciljem intervencije na cijene hrane. Također, usvojeni su zakoni koji pružaju materijalnu podršku određenim kategorijama, poput roditelja njegovatelja i djece iz materijalno ugroženih porodica.

Ove godine tri puta se povećavaju penzije. Prva dva puta povećane su za ukupno 11 posto svim penzionerima izuzev onim s najvišim primanjima. Na inicijativu premijera Fadila Novalića, treće povećanje od pet posto dobit će korisnici najnižih penzija, počev od obračuna za novembar 2022. godine, čime su za ovu kategoriju povećana primanja za ukupno 16 posto u ovoj godini.

U aprilu ove godine donesen je i set izmjena boračkih zakona, u koje je uvedena tzv. švicarska formula, a koja garantira rast naknada boračkim populacijama svake godine u zavisnosti od rasta BDP-a i cijena. Tako je za više od 104 hiljade korisnika boračkih naknada izdvojeno dodatnih 20 miliona KM, a ovogodišnji budžet Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata veći je od 358 miliona KM. Iz Budžeta Federacije praktično se dnevno izdvaja oko milion KM za ratne vojne invalide, demobilizirane borce, šehidske i porodice poginulih branilaca i dobitnike najviših priznanja.

Na prijedlog Vlade FBiH, usvojeno je više sistemskih zakonskih propisa koji imaju socijalni karakter i uređuju oblast mjesečnih primanja osobama u stanju socijalne potrebe, a s kojima se ujedno rasterećuju kantonalni budžeti.

Na snagu je tako stupio Zakon o roditeljima njegovateljima FBiH za čije provođenje će se godišnje izdvajati 27 miliona KM iz federalnog budžeta. Prema tom zakonu, jedan od roditelja ili skrbnika koji vodi brigu o osobi s invaliditetom ima pravo na mjesečnu naknadu u visini najniže neto plaće u FBiH (trenutno je to 543 KM), uz pripadajuće doprinose za PIO, zdravstveno i osiguranje za vrijeme nezaposlenosti.

Počinje i primjena Zakona o materijalnoj podršci porodicama s djecom u FBiH. Njim je zagarantirano pravo na dječiji dodatak u mjesečnom iznosu od 103,17 KM djeci iz porodica slabijeg imovinskog stanja i socijalno ugroženih, i to do njihove 18. godine. Ovim zakonom je obuhvaćeno oko 80.000 djece u FBiH.

Također, za sve nezaposlene porodilje u FBiH, bez obzira na to iz kojeg su kantona, ukinut je prihodovni census pri ostvarivanju prava na novčanu pomoć, čime je broj korisnica s prijašnjih 2.100 povećan na više od 9.000. Njihove mjesečne naknade ne mogu biti niže od 55 posto najniže plaće u FBiH u prvoj godini nakon poroda, što trenutno iznosi 298,65 KM. Kantonima ostaje mogućnost da povećavaju ovaj iznos naknada, što su neki već i učinili te izdvajaju mjesečno i do 1.000 KM porodiljama.

Vlada FBiH je intervenirala i donoseći nove mjere pronatalitetne politike izmjenama Zakona o biomedicinski potpomognutoj oplodnji. On su donesene kako bi se sa 10 miliona KM godišnje svim parovima u FBiH omogućilo da pod jednakim uvjetima imaju pravo na liječenje steriliteta na teret Budžeta Federacije.

Vlada FBiH provodi i posebne projekte podrške mladima. Tako je ove godine za programe Federalnog zavoda za zapošljavanje osigurala 61 milion KM. Za stambeno zbrinjavanje mladih pod povoljnim uvjetima kod Union banke d.d. Sarajevo, obezbijeđeno je ukupno 30 miliona KM ove godine, kao i prethodne četiri. Za resore kulture i sporta te obrazovanja i nauke, koji su namijenjeni najvećim dijelom za podršku mladima, iz ovogodišnjeg federalnog budžeta izdvojeno je 28 miliona KM.

Autor admin

Utorak, 15. Studeni 2022 11:32

Za povratničke populacije, iz Budžeta FBiH ove godine izdvojeno je 45,4 miliona KM, što je duplo više nego lani.

Iako je rast cijena izazvan vanjskim faktorima, kao posljedica pandemije i rata u Ukrajini, Vlada FBiH je intervenirajući na polju jačanja prehrambene nezavisnosti, u federalnom budžetu za ovu godinu za poljoprivrednike osigurala rekordnih 106 miliona KM, što je povećanje za 22 posto u odnosu na 2021. Kroz subvencije je kreiran i ambijent za stabilnu domaću proizvodnju mlijeka.

Ove godine iz Budžeta FBiH prvi put je izdvojeno 20 miliona KM za Federalnu direkciju robnih rezervi, što je deset puta više nego ikad do sada.

Intervenirajući na polju jačanja energetske nezavisnosti Federacije, Vlada je, dok su cijene električne energije na evropskom tržištu enormno rasle, osigurala da u ovoj godini ne bude poskupljenja struje za domaćinstva. Stavljeni su u pogon blokovi 4 i 5 termoelektrana Tuzla i Kakanj.

Uoči grijne sezone, Vlada je posebno intervenirala kod Vijeća ministara BiH, inicirajući privremenu zabranu izvoza peleta i ogrijevnog drveta tokom zime, kako bi se zaštitili građani od enormnih povećanja cijena te spriječilo ekstraprofiterstvo pojedinih proizvođača i trgovaca ogrjevom.

U septembru je iz Vlade FBiH upućen i zahtjev na nivo države da se privremeno ukine PDV za isporuke prirodnog plina kako bi se dodatno ublažio udar na budžete građana zbog neminovnog poskupljenja ovog energenta.

Iz Federalne vlade je iskazana podrška i prijedlogu za privremeno ukidanje akciza na gorivo, ali i to je odluka na koju entiteti nemaju uticaja nego se donosi u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Vlada je kao i prethodne dvije, i ove godine iz Budžeta FBiH isplatila 239 miliona KM podrške kantonalnim i općinskim budžetima.

Sve ovo je potvrda činjenice da je Federacija ponijela i nosi najveći teret borbe i s pandemijom i sa inflacijom. Istovremeno, Vlada FBiH uspjela je poboljšati ekonomsku stabilnost, zahvaljujući odgovornoj fiskalnoj politici i racionalnoj potrošnji.

U periodu od 2015. do 2022. godine, rast BDP-a iznosio je 7,2 milijarde KM, a izvoz iz Federacije je porastao za skoro četiri milijarde i bilježi se najbolji izvozni rezultat. To je omogućilo i da Budžet FBiH ove godine bude najveći do sada, u iznosu od 5,6 milijardi KM